

OBSAH

PREDHOVOR	3
OBSAH KAPITOL	5
Kapitola 1	11
ÚVOD DO MAKROEKONÓMIE	11
1.1 Mikroekonómia a makroekonómia	11
1.1.1 Prečo študovať ekonómiu	11
1.1.2 Ekonómia – mikroekonómia, makroekonómia	12
1.2 Makroekonomické sektory – (subjekty) makroekonomický kolobeh	14
1.2.1 Ekonomické sektory – domácnosti, podniky, vláda a zahraničie	14
1.2.2 Makroekonomický kolobeh	18
1.3 Makroekonomická stabilita – ciele a nástroje makroekonómie	22
1.3.1 Ciele makroekonómie „magický štvoruholník“	22
1.3.2 Nástroje stabilizačnej hospodárskej politiky	25
1.4 Makroekonomická nestabilita – teoretické prístupy riešenia problémov nestability	26
1.4.1 Makroekonomická regulácia a trhový mechanizmus	29
1.5 Začiatok a priebeh ekonomickej transformácie SR	32
Zhrnutie	38
Kapitola 2	40
MAKROEKONOMICKÝ PRODUKT A DÔCHODOK	40
2.1. Makroekonomický výstup – hrubý domáci produkt	40
2.2. Meranie hrubého domáceho produktu	42
2.2.1. Výrobná metóda výpočtu GDP	43
2.2.2. Produktová – výdajová metóda výpočtu GDP	44
2.2.3. Dôchodková – príjmová metóda výpočtu GDP	46
2.3. Nominálny a reálny produkt – cenové indexy	49
2.4. Základné makroekonomické identity a determinanty GDP	51
2.5 Výkonnosť ekonomiky Slovenska meraná HDP	56
Zhrnutie	59

Kapitola 3	61
AGREGÁTNY DOPYT, AGREGÁTNA PONUKA A MAKROEKONOMICKÁ ROVNOVÁHA	61
3.1 Charakteristika a faktory rastu agregátneho dopytu	61
3.2 Charakteristika a faktory rastu agregátnej ponuky – makroekonomická rovnováha	64
3.3 Model agregátnej ponuky v krátkom období	68
3.4. Model agregátnej ponuky v dlhom období	72
3.5 Vplyv agregátneho dopytu a agregátnej ponuky na výkonnosť ekonomiky Slovenska	75
Zhrnutie	80
Kapitola 4	82
SPOTREBA – ÚSPORY – INVESTÍCIE	82
4.1. Spotreba a úspory domácností v keynesiánskom poňatí	83
4.2 Spotreba, úspory v klasickej a neoklasickej ekonómii	88
4.3 Teória hypotézy životného cyklu a permanentného dôchodku	89
4.4 Investičné výdaje- dopyt po investíciách	95
4.4.1 Dopyt po investíciách a hraničný produkt kapitálu	96
4.5 Investície do bytovej výstavby a zásob	101
Zhrnutie	104
Kapitola 5	106
URČENIE ROVNOVÁŽNEHO PRODUKTU V DVOJSEKTOROVOM MODELI: DOMÁCNOSTI A PODNIKY	106
5.1 Národný (spoločenský) sklon k spotrebe a úsporám	106
5.1.1 Funkcia národnej spotreby a úspor v agregátnom dopyte	107
5.2 Určenie rovnovážneho produktu spotrebou a investíciami-dvojspekt.model	112
5.3 Jednoduchý výdajový multiplikátor spotreby a investícií	116
5.3.1 Multiplikačný účinok investícií vyjadrený prostredníctvom funkcie spotreby , funkcie úspor a funkcie investícií	120
5.4 Národné spotrebné trendy v desaťročnom transformačnom vývoji Slovenskej republiky.	122
Zhrnutie	131

Kapitola 6	133
URČENIE ROVNOVÁŽNEHO PRODUKTU V TROJ A ŠTVORSEKTOROVOM MODELÍ: VLÁDA A ČISTÝ EXPORT	133
6.1 Trojsektorový a štvorsektorový model – základná charakteristika	133
6.1.1 Vládne výdaje, dane a rovnovážny produkt	134
6.1.2 Rovnovážny produkt a čistý export	137
6.2 Účinnosť multiplikátorov v uzatvorenej ekonomike	142
6.3 Účinnosť multiplikátorov v otvorenej ekonomike	144
6.3.1 Vplyv vybraných multiplikátorov na ekonomiku	146
Zhrnutie	148
Kapitola 7	151
PENIAZE - DOPYT, PONUKA A TVORBA PEŇAZÍ	151
7.1. Vývoj, formy a funkcie peňazí	151
7.2. Peniaze v teoretických systémoch	156
7.2.1. Miesto a úloha peňazí v teoretickom systéme J. M. Keynesa	156
7.2.2. Miesto a úloha peňazí v monetaristickom teoretickom systéme	157
7.2.3. Súčasná teória dopytu po peniazoch	159
7.3. Ponuka peňazí – peňažný multiplikátor	161
7.4. Rovnováha na trhu peňazí	165
7.4.1 Peňažný trh, vývoj peňažnej zásoby a menových agregátov SR	166
Zhrnutie	167
Kapitola 8	169
EKONOMICKÝ RAST A HOSPODÁRSKY CYKLUS	169
8.1 Podstata, meranie a zdroje ekonomického rastu	169
8.2 Modely ekonomického rastu	175
8.3 Hospodársky cyklus – charakteristika a príčiny	181
8.4 Ekonomický rast a makroekonomická rovnováha SR.	185
Zhrnutie	189
Kapitola 9	191
NEZAMESTNANOSŤ	191
9.1. Definícia a meranie nezamestnanosti	191

9.2.	Charakteristika trhu práce a nezamestnanosť	193
9.3.	Druhy a formy nezamestnanosti	196
9.4.	Dôsledky nezamestnanosti – Okunov zákon	201
9.5	Príčiny, priebeh a dôsledky nezamestnanosti v SR v rokoch transformácie	205
	Zhrnutie	210
Kapitola 10		212
INFLÁCIA		212
10.1.	Definícia a meranie inflácie	214
10.2.	Príčiny a formy inflácie	217
10.3.	Dôsledky a efekty inflačných tlakov	222
10.4.	Inflácia a nezamestnanosť – analýza Philipsovej krivky	223
10.5.	Vývoj inflácie v Slovenskej republike	227
	Zhrnutie	229
Kapitola 11		231
MODEL IS – LM – VŠEOBECNÝ KEYNESIANSKÝ MODEL		231
11.1.	Základná charakteristika a odvodenie krivky IS	231
11.1.1.	Závislosť investičných a spotrebných výdavkov na úrokovej miere	233
11.2.	Základná charakteristika a odvodenie krivky LM	235
11.2.1.	Závislosť dopytu po peniazoch od úrokovej sadzby a dôchodku	237
11.3.	Súčasná (vzájomná)rovnováha na trhu tovarov a trhu peňazí: model IS-LM	242
11.4.	Všeobecný keynesovský model	244
	Zhrnutie	249
Kapitola 12		251
FINANČNÉ INŠTITÚCIE – CENTRÁLNA BANKA A KOMERČNÉ BANKY		251
12.1.	Finančné inštitúcie – finančný trh	251
12.2.	Banková sústava	253
12.2.1.	Centrálna (emisná) banka	255
12.2.2.	Charakteristika nástrojov menovej politiky a ich vplyv na základné makroekonomické ukazovatele	257
12.3.	Komerčné (obchodné) banky a ich činnosť	262
12.3.1.	Operácie komerčných bánk	267

12.4. Menová politika NBS v rokoch transformácie	271
Zhrnutie	274
Kapitola 13	276
ŠTÁTNY ROZPOČET , PRÍJMY, VÝDAJE – ROZPOČTOVÝ DEFICIT, ŠTÁTNY DLH	276
13.1. Charakteristika rozpočtu	276
13.1.1. Predpoklady vzniku rozpočtu, zásady jeho členenia a význam	277
13.2. Príjmy a výdaje štátneho rozpočtu	280
13.2.1. Úloha daní ako významná zložka príjmov ŠR	280
13.2.2. Výdavky štátneho rozpočtu	288
13.3. Rozpočtový deficit a štátny dlh	290
13.4. Makroekonomický pohľad na zostavenie ŠR v desaťročnom vývoji SR	293
13.4.1. Základné bilančné vzťahy ŠR na rok 2003	295
Zhrnutie	300
Kapitola 14	303
STABILIZAČNÁ MAKROEKONOMICKÁ FIŠKÁLNA A MONETÁRNA POLITIKA ŠTÁTU	303
14.1. Úloha štátu – ciele a subjekty hospodárskej politiky	303
14.2. Keynesiánska fiškálna politika	307
14.2.1. Nástroje a ciele fiškálnej politiky	308
14.2.2. Expanzívna a reštriktívna fiškálna politika	310
14.3. Monetárna politika a jej predpoklady	314
14.3.1. Nástroje a ciele monetárnej politiky	314
14.3.2. Expanzívna a reštriktívna monetárna politika	316
14.4. Účinky fiškálnej a monetárnej politiky na stabilizáciu ekonomiky Slovenska	324
Zhrnutie	327
Kapitola 15	329
OTVORENÁ EKONOMIKA A DETERMINANTY MENOVÉHO KURZU	329
15.1. Otvorenosť ekonomiky	329
15.2. Teórie medzinárodného obchodu	331
15.2.1. Model dve krajiny – dva výrobky	333

15.2.2. Prínosy medzinárodného obchodu v klasických teóriách	338
15.3. Medzinárodný trh kapitálu	341
15.4. Menový kurz a jeho determinanty	343
15.4.1. Reálny menový kurz a konkurencieschopnosť	346
15.4.2. Krivka dopytu a ponuky po korunách	348
15.4.3. Regulácia menových kurzov	349
15.5. Medzinárodný menový systém	350
Zhrnutie	352
Kapitola 16	354
ZAHRANIČNO-OBCHODNÁ POLITIKA, VONKAJŠIA	
EKONOMICKÁ ROVNOVÁHA	354
16.1 Protekcionizmus verzus liberalizmus	354
16.2 Nástroje zahranično-obchodnej politiky	357
16.3 Platobná bilancia a jej štruktúra	360
16.4 Vonkajšia ekonomická rovnováha – analýza krivky platobnej bilancie	365
16.4.1 Analýza krivky rovnováhy platobnej bilancie	366
16.5 Teritoriálna a komoditná štruktúra slovenského zahraničného obchodu	
nerovnováha a vývoj deficitu platobnej bilancie	370
Zhrnutie	376
Zoznam použitých symbolov a značiek	378
Literatúra	380